batrieses en festes

TRIES
Patrimoni Viu

DEL 22 AL 27 D'AGOST

Imatges per al record

SALUTACIÓ DE L'ALCALDE

Potrieres i Potriers:

En les èpoques difícils, com la que estem vivint els últims anys, s'espera amb més ànsia, si cap, l'arribada de les Festes d'Agost. Després de tot un any intentant solucionar els problemes quotidians (o no tant), s'agraeix que arriben moments en els quals puguem deixar de pensar en dificultats i concedir-nos uns moments per a la desconnexió, per a la diversió, per a retrobar-nos amb els amics, en definitiva PER A LA FESTA. Això ens ajuda a reprendre l'activitat quotidiana amb més ganes i amb més claredat.

Bé, xiques i xics, les FESTES d'AGOST arriben ja!!! I vull animar-vos a participar i a gaudir d'elles, més encara que mai, perquè con us deia, de segur que ho agrairem després.

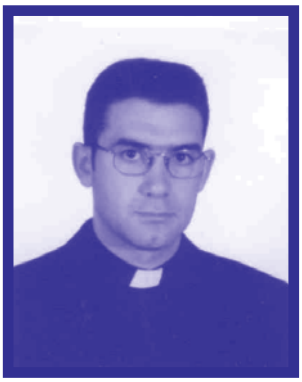
A més, les Confraries han fet un esforç molt important aquest any, el qual vull aprofitar per a agrair en nom de tot el poble. Perquè si ja es difícil organitzar una festa; quan els recursos son escassos encara ho és més. És per això que hem de viure amb més intensitat, si cap, les activitats que ens han preparat, perquè estan fetes amb el treball i l'esforç de les persones que integren les confraries i de tot el poble en general.

Veïnes i veïns, amigues i amics que ens visiteu durant aquests dies, us desitge en nom propi, i en el de tota la Corporació Municipal, que passeu MOLT BONES FESTES, que les gaudiu intensament, en companyia dels vostres, però també de forma col·lectiva junt a tots els nostres veïns i les nostres veïnes.

Com sempre dic, el Poble fa les Festes; però també, les Festes són part del nostre Poble.

Juan Fer Monzó
Alcalde de Potries

SALUTACIÓ DEL RECTOR

De nou s'acosta un espai vital privilegiat en la vida dels pobles, de les persones, de cadascú, un temps que suggereix diverses maneres d'acostar-se a una realitat com són les festes patronals.

Per a les persones de fe és un regal acostar-nos física i espiritualment al Santíssim Crist, a la Divina Pastora, a la Verge del Carme, a la Verge del Pilar, i a Santa Rita.

És un regal escoltar eixa Veu que ens parla, que està present i que demanem que mai estiga ausent, perquè és la clau per a ser deixeble seu, això es un cristià, aquell que escolta una veu que ordena la seua vida, una veu que dona una missió, una vocació, el matrimoni, la vida religiosa, i aquest tremend misteri i responsabilitat ens el recorda l'església, Jesús no fa accepció de persones, reparteix la seva gràcia i el seu amor a tots per igual i continua revelant els misteris del Regne a aquells que obrin el seu cor a la seua paraula. Però no tots responen igual. Deixem-nos educar per Aquell que dona calma, profunditat, descans i llum a la nostra vida.

Coneguem en sentit bíblic més al Crist i ens coneixerem més a nosaltres. Donem gracies per aquest do immerescut de la fe i siguem coherents amb ell.

Bones festes a tots.

El vostre rector Javier

DILLUNS 22 D'AGOST

18:30 h. Berenar per als xiquets i xiquetes Confrares a la Casa Abadia.

XVII Festival de Bandes de Música

Amb la participació de l'AGRUPACIÓ MUSICAL DE VILLALONGA i l'ASSOCIACIÓ ARTISTICOMUSICAL SANT BLAI.
A la Plaça Ajuntament.

22:30 h. Passacarrer pels carrers del poble amb les Bandes participants, en acabar es realitzará el concert.

Animem a tots els veïns i veïnes a fer comboi per tal d'engalanar els carrers per a les nostres festes i deixa manera farem més poble i més festa.

DIMARTS 23 D'AGOST

Festa de Santa Rita

11:45 h. Cercavila cap al Centre de Serveis Socials i Culturals.

12:30 h. Processó de trasllat de la imatge de Santa Rita de la Llar del Jubilat a l'Església i Missa a Santa Rita

13:30 h. Volteig general de campanes i senyals de trons.

14:00 h. Dinar de Festes al Molí Canyar per a tots els Jubilats i Pensionistes del Poble (amb inscripció prèvia a l'Ajuntament o a la Llar del Jubilat, Preu 10€)

Festa de la Baixà

20:15 h. Cercavila amb l'Associació Musical Sant Blai de Potries , amb les Comissions de Festes i acompanyats de la Corporació Municipal.

21:00 h. Processó. Baixada des de l'Ermita de les imatges del Santíssim Crist de l'Agonia i de la Divina Pastora fins l'Església.

00:30 h. Revetlla amenitzada per **DISCO MOVIL**

Al descans hi haurà una mostra de Foc a càrrec de la colla de Dimonis Correcassoles de Potries.

DIMECRES 24 D'AGOST

Festa de la Verge del Carme

8:30 h. Despertà pels carrers del poble amb la Xaranga **" Xe quin Bombo"**

9:30 h. Esmorzar per als assistents, la confraria es farà càrrec de la beguda i les ensalades.

12:30 h. Cercavila pels carrers del poble, totes les confrares que vullguen eixir al passacarrer que acudeixquen a la Plaça del Poble, per anar totes juntes.

13:00 h. Solemne missa en honor a la Verge del Carme cantada per la Coral de Potries. En acabar, Mini Mascletà.

14:30 h. Dinar de Confrares al Molí Canyar, animeu-se que sempre ho passem bé.

18:00 h. Animació infantil a la Plaça del Poble.

21:00 h. Cercavila de les confrares, eixirem de la plaça totes juntes.

21:30 h. Processó en honor a la Verge del Carme.

En acabar es dispararà un castell de focs d'artifici pels Germans Borredà.

00:30 h. Revetlla amenitzada per una **Gran Disco Mòbil .**

La Directiva de l'Associació vos desitja que passeu unes Bones Festes. A totes volem donar les gràcies per mantindre la festa viva.

RECORDEU QUE TOTES HEM D'ACUDIR A LA PLAÇA PER ANAR ALS PASSACARRERS.

DIJOUS 25 D'AGOST

Festa de la Divina Pastora

8:30 h. Despertà pels carrers del poble acompanyats amb l'ambient de la Música, la pólvora i els joves resistents.

9:30 h. Esmorzar per a tots els presents, la confraria pagarà la beguda i les ensalades.

12:15 h. Cercavila i arreplegada de totes les confrares de la Divina Pastora .

13:00 h. Missa solemne en honor a la Divina Pastora, i celebració del 25 ANIVERSARI de la Confraria.

14:00 h. Mascletà a càrrec de la pirotècnia AITANA a la Plaça de la Cantereria.

18:15 h. Tradicional cavalcada de disfresses, festa i joguines per a tothom, alguna cosa per a beure i a més a més.....hi haurà concurs de disfresses.....

20:45 h. Passacarrer i recollida de les Confrares de la Divina Pastora per anar a la processó.

21:30 h. Solemne processó en honor a la Divina Pastora. En acabar, gran castell de focs d'artifici a càrrec de la pirotècnia AITANA.

00:30 h. Revetlla a la plaça del poble.

Les Confrares de la Pastora volem agrair-vos a tots els veïns/nes la vostra col·laboració amb la festa i desitjar-vos Bones Festes a totes i tots.

DIVENDRES 26 D'AGOST

Festa de la Verge del Pilar

8:30 h. Despertà amb trons pels carrers del poble acompanyats de la xaranga **XE QUIN BOMBO** i de tots els resistents .

9:30 h. Esmorzar per a tots els presents al Bar de la Plaça, la confraria pagarà les ensalades i la beguda.

12:15 h. Cercavila pels carrers del poble per a recollir als Confrares .

13:00 h. Missa solemne en honor a la Verge del Pilar.

14:00 h. Mascletà a càrrec de la pirotècnia Germans Borredà a la Plaça de la Cantereria.

18:00 h. Jocs infantils a la Plaça del poble, en acabar es repartiran gelats per a tots els presents.

20:45 h. Cercavila per replegar als Confrares del Pilar acompanyats de la xaranga.

21:30 h. Solemne processó en honor a la Verge del Pilar . En acabar , gran castell de focs d'artifici a càrrec de la pirotècnia Borredà.

00:30 h. Revetlla a la plaça del poble.

La Confraria vol agrair una vegada més el suport de tota la gent, gràcies a vosaltres podem dur endavant la festa dels Xics en aquestos moments tant delicats que patim tots. Que gaudiu d'aquestes Festes amb la mateixa il·lusió que nosaltres les hem preparat.

DISSABTE 27 D'AGOST

Festa del Santíssim Crist de l'Agonia

8:30 h. Despertà pels carrers del poble amb trons.

12:00 h. Jocs infantils per als menys menuts, a la plaça del poble .

13:30 h. Passacarrer amb la banda de música del poble per acompanyar als Confrares .

14:00 h. Mascletà a càrrec de la pirotècnia Dragón. En acabar tindrà lloc a la Casa de la Cultura un Vi d'Honor per a tots els assistents.

18:00 h. Teatre de Titelles a la Plaça, a càrrec de Josep Escrivà, en acabar es repartirà un gelat per als presents .

19:45 h. Passacarrer amb la Banda del Poble per arreplegar als Confrares, les Festeres i els Festers .

20:30 h. Missa solemne en honor del Santíssim Crist de l'Agonia amb sermó i acompanyada per la Coral de Potries.

21:30 h. Solemne processó i pujada del Crist i la Divina Pastora a l'Ermita acompanyada per la Banda de Música de Potries. En acabar es dispararà la tradicional traca quilomètrica des de l'església fins a l'Ermita.

En acabar Gran Castell de focs d'artifici a càrrec de la pirotècnia Dragón.

01:00 h. Revetlla a la plaça del poble.

En acabar algo hi haurà. . . . . .

La Confraria del Crist un any més volem Agrair a tots els Confrares, veïns i veïnes, i a les empreses per la seva col·laboració amb la festa grossa del poble. Animar a tots els homes casats, a que sigueu membres de la confraria, perquè creguem que som nosaltres es que tenim l'obligació de fer-li la festa al Crist, i tots deguem estar ahí.

BONES FESTES A TOTS I TOTES

LA MEMÒRIA D'UN POBLE

SIMEÓ PEIRÓ FRASQUET

Quan te dediques a investigar-escorcollar-replegar-estudiar-difondre les coses del passat, de tant en tant, t'ensopegues amb alguna meravellosa sorpresa. Es el cas d'un conjunt de llibretes, de diferent format i mesura, plenes d'anotacions i escrits, que eren propietat de Simeó Peiró Frasquet (Potries. 1903-1979). Durant més de 30 anys els seus descendents han sabut conservar zelosament allò que sentien els procurava una satisfacció; allò, què havia fet el pare o el iaio, prenia la consideració d'un bé de la família, no s'equivocaven. Per endavant, volem agrair a la seua filla Adela la sensibilitat per conservar els darrers anys tota aquesta "paperassa", i també, la seua amabilitat per permetre la consulta de les llibretes.

Simeó Peiró Frasquet, 1926. Foto: Adela Peiró

Simeó Salvador Peiró Frasquet va ser el fill major del matrimoni entre Simeó Peiró Gregori, fill del propietari del molí de l'Alfàs o dels Frares de Potries, on vivien, i Mª Dolores Frasquet Pastor, filla d'un ric propietari de Rafelcofer amb moltes fanecades. Naix a Potries el 24 de setembre de l'any 1903, a un ambient benestant, a una família econòmicament ben situada. Viu una infància feliç i arriba a estudiar medicina a València (carrera que estudià per casualitat, ens comentà la seua filla Adela, "anava per advocat"), i exercirà la seua professió, durant molts anys, com a metge rural a les províncies d'Alacant (Beniarrés, Elx) i València (Lloc Nou de Sant Jeroni, Castellonet o Potries). Exponent de les persones de ciència del primer quart del segle XX, entregat a la seua feina, generós, cult, de mentalitat oberta i amb moltes altres inquietuds, entre les quals destaca la afició a la història i la arqueologia, i de la qual ja hem parlat en altres ocasions (Potries un Poble Terrisser).

Tant sols, apuntar al respecte, que va ser bon amic d'arqueòlegs reconeguts a nivell mundial. Es el cas d'Alejandro Ramos Folqués, que estableix una classificació de la ceràmica ibèrica, així com una cronologia per a la escultura ibèrica o l'estudi de l'estratigrafia del importantíssim jaciment de l'Alcudia, on va aparèixer la Dama d'Elx, i del qual va ser Director d'Excavacions ininterrompudament des de 1935 fins 1984. Pensem que durant molts anys Simeó Peiró va exercir com a metge rural a Elx, on demostrà la seua qualitat humana i bonhomia assistint als més desfavorits, sobre tot, als que vivien en coves a les vores del Vinalopó. Adela, la filla, ens ho conta així: "allí anava mirant el riu, el Vinalopó, tenien coves que hi havien gitanos vivint, pues a les coves de mes avall no volia anar ningun metge, per què després tornava tot brut i ple de fang, i portava de tot; i allí s'assentava ell en els gitanos i es prenia un café en un pot de la lechera..., i ma mare fea: - no sé como te lo arreglas que toda tu clientela són gitanos....-, mon pare no els cobrava ni un duro". Altre bon amic va ser l'arqueòleg i prehistoriador Lluis Pericot Garcia, aquest ocupà la càtedra de prehistòria de València l'any 1927, col·labora en la creació del Servei d'Investigacions Prehistòriques de la Diputació de València, embrió del Museu Arqueològic. Conegué molt bé els jaciments de la nostra comarca de la Safor, destacant els treballs d'excavació de la Cova del Parpalló, sobre el que publicà una memòria a Madrid l'any 1942.

El Vinalopó a Elx, i els habitatges humilds, 1965.

La casa familiar de Simeó Peiró Frasquet a l'entrada de la Plaça, a l'esquerra, imatge anterior a 1927, data de reforma de la casa. A la dreta la casa a l'any 1954, i dones rentant a la sèquia.

Però, Simeó a banda d'assistir als malalts o de visitar jaciments fent-se més d'una paella amb els bons arqueòlegs del moment, també es dedicà, com podem observar a les llibretes, a recollir i anotar frases populars, refranys, dites, cançons i proverbis. I aquesta va ser la sorpresa, una quantitat ingent de dites, cançonetes, històries, paraules en desús, antigues mides de capacitat i mesura, remeis casolans per malalties,...., passaven davant dels nostres ulls. Memòria viva dels valencians, dels potriers,...., un ric patrimoni aleshores oral, que hui està en greu perill de desaparèixer. Gràcies al treball pacient i constant d'anotar allò que li semblava interessant, d'allò que els seus veïns i coneguts li contaven, podem disposar ara d'un material que considerem te un gran interès etnològic, filològic i històric, i que caldrà, des de diferents òptiques, continuar transcrivint, interpretant, estudiant i divulgant.

Dones al calvari, Potries 1934.
Foto: Elena García Alemany i Lluis Gregori

Pot ser llegint la resta de l'article vos vinguen al cap, hi recordeu, frases i paraules, què sovint pronunciava el veí, la iaia o el pare. Fins i tot, algunes de les coses que deien i sentiem, no sabíem ben bé que volien dir en realitat, però ells les repetien i repetien, una i altra vegada. Després, quan ja no estan, ... silenci, ningú se'n recorda, ... oblit, pèrdua. Mai estarem lo suficientment agraïts a Simeó Peiró pel fabulós llegat que ens ha tramés, una herència que espere vos agrade.

Ara ens atrevim a reproduir una part de la primera llibreta, encara disposem d'un conjunt de més de 10 llibretes que anirem esbrinant poc a poc, i de les quals donarem oportuna informació. Hem decidit que transcriurem literalment el text tal i com apareix a la primera llibreta, conscients dels errors gramaticals i castellanismes freqüents. Ara paciència, no cal llegir-los tots de cop, poc a poc intentant recordar, ja tindrem temps de fer una edició com cal més avant.
¡Bones Festes!

Signatura de Simeó Peiró Frasquet

Potries, estiu 2011
Albert Vázquez.

A aquesta instantània apareixen en primer terme les cases del carrer sant Salvador, antic carrer Alfareria; al fons, la muntanya amb l'ermita, el calvari, i els cultius de secà. Pensem que la fotografia està feta des del terrat de la casa de Simeó Peiró cap a l'any 1930.
Foto: Xavier Morant

SP - 1.- Transcripció Llibreta menuda blava (15'5 x 10 cm) tapes dures.

1. Eres més roin qu'el gram y la cañota
2. Isabel, bel, bel – bollo, bollo, bollo – sardina torrá – pa y cansalá.
3. Una dona y dos patos mercat.
4. Agarrar a ú en bajoqueta (antes de hora).
5. Derramaor de farina y arreplegaor de çendra.
6. Casera y peix quan a la vellea fam espera.
7. ¡Te una má p'a poar lloques!
8. La tia Maria, de Benifayó li salta una purna y li pega al faldó.
9. No és vàlida, com les joyes de Beniflá.
10. ¡Será com les aiues del riu de Alcoy, que no se'n poden tornar arrere!
11. Com els d'Almiserat que lo mateix diuen que si que no, y la paraula es l'home.
12. La monja de S. Agustí, dos caps en un coixí.
13. Un padre nuestro p'a les animetes del purgatori y la que mes sarpa tinga que la traga.
14. Forna, qui vestit s'en và, despullat s'en torna.
15. Van com els peixos del riu de Alcoy, de tres en tres fent el calvari.
16. Va mes bufat que un cahirer.
17. Com la parella de S. Andrés que s'achuntaren dos y en vingueren tres.

Carrer de Dalt a Potries, 1954. Foto: Emilia

18. Val menos que un cué de joies.
19. P'el camí de les Jovades també es va al Bovalar.
20. Tots els camins donen cap a casa.
21. Cuidat de gos coniller y sagristà malfaener.
22. Miral de reull, que eixe no't mira a la cara.
23. Si el pare es tofol, el fill tofalet.
24. El xeulit a temps, lliura al ganao.
25. El xeulit a hóra, guarda la vinya.
26. La pansa de cabrerot, gastes molt y arreplegues poc.
27. Val més una tasa de caldo de gallina que un poal de caragual·la.
28. Sirera primerenca y bercocs verts – cagues doble que mentjes.
29. Plóra xiquet que entre pá i pá companatje vindrà.
30. A panssell buit, tot són badalls.
31. En 33 veneren a Jesús, per menys, et vendran a tú.
32. Dolçet com el glay de Blaya
33. De glays y pansells en ma casa en venen.
34. Entre mitjeta y mitjeta, bona és la tallaeta.
35. Si no tens pollastre a má, bóna es la cansalá.
36. Val més un duro de porc que sis quinsets de sardines.
37. La música, la pintura y el bastó.... de llunt.

38. Xiquet, ¡a escola, que han tocat huit!.
39. La fuita per l'estiu, la verdura per l'hivern y les gallines en tot temps.
40. Al burro cosero, donali faena.
41. El alforgasat es mes gos, que gat.
42. Albaida mal conreá tocat segur.
43. A burro vell, aparells nous.
44. El burro del arriero, per l'hivern pendó, per l'estiu platero.
45. El choc de pilota ni molta ni poca.
46. Beguda suant, malaltia davant.
47. Calendari venut, calendari begut.
48. Caragols en la batuda, ...? als saragüells.
49. ¡Doloretes fa coquetes!
50. Tramusos y vi, coquetes p'el matí.
51. Castelláns, a la jérra
52. Faena fuch a Visantet de Guixorro.
53. Pasá més qu'el gos de Guixorro.
54. Com a Quico Maula – que els convidats el deixaren baix taula.
55. Fes bé al porc y a les ánimes.
56. Eixe pareix el de la segón caseta.

Potries, anys 60 del segle XX, una paella al camp. Foto: Maria Peiró

57. Beniarchó – ol-lo – y tíralo.
58. Potries, Potries, ni llargues ni fies.
59. En Oliva gamberos y en Gandia cavalleros.
60. Plat d'arròs pac'al cos, got de vi p'aca mi.
61. Els fesols, ben bullits sí els vols.
62. Les malalties que fan febra s'apeguen.
63. Mentja bonytol rovellat y rascat apresa.
64. El que mentja sardina salá, si no es rasca es rascará.
65. El que mentja seba crua, no tremola despres de mort.
66. Faves, pèsols y carchofes, mentjá de coresma. (Quaresma)
67. Sogra alls torrats y vesten a dormir al rás.
68. ¡Fesli sopetes al chic que está desganat!
69. De lo que té gana Quèlo, li apetix a Tona.
70. Davant del tres está el dos, y el vi el primer de tots.
71. ¡Quan l'güela no sap que fer, fa ninetes!
72. El Delme del tio Chau, no donava rés y damunt es queixava.
73. Això pega més boltes qu'el sercol del tio Cuaresma.
74. Benvingut sigues pedaç, si em tapes un forat o un esgarrat.
75. Si et deuen y no et paguen tots els diners, esgarrals, pero reclama els demés.

76. Caragol, caragol, trau la banya que ya ix el sol.
77. ¿de que vindrà la pèsta , que es més roin que el virí.
78. Bona es languila del riu de Alcoy, pero millor es la ....(maresa, masera)?
79. Paga el quinseno als fransessos y damunt que't traguen ells ulls.
80. Has vist al gos o al conill ¿al pare o al fill?
81. Mirar de reüll y anar de gaidó, no és de rahó.
82. Esglay de montja y tronar de flare en diners pasen. O també, ...Deu m'ampare.
83. No vagues en curruixes als flares de S. Jeroni, que ni en Glais mancarás al delme.
84. Pare Miquel, ¿tan soberc y vòl anar al çel?.
85. Com el manto de la Tona, p'el dret o p'el revés lo mateix li dona.
86. Arrea a presa Saoro, que en L'avall paguen a lliura.
87. L'esquerda en l'ull y la puntjá al cul, tot es dolent.
88. Maria Miquèla, así el que no lladra bèla.
89. Micheta de moncha y micharmut de flare, deu m'ampare.
90. Arrancà de rocí y parà de burro forner.
91. Com les rogatives a S. Cristòfol – que acabaren en pedregà.
92. Furga, furga y trauràs un sèt.
93. El qui es burla el dimoni furga.
94. Com el tio Çeròl que estava sego y les agarrava al bol.
95. Això és barrà de cego, qui la çerta la endivina.

Potries, 1923. Lliurament i benedicció del banderí als Sometents, grup armat civil encarregat de mantindre l'ordre als municipis. Foto: Xavier Morant.

96. Tona que tots en dona.
97. Calentures malignes y polp torrat, per al gat.
98. La malaltia de Nasio y els dinés de Chima no cal faltriquera pera posarlos.
99. La malaltia de Nasio y els dinés de Chima, es couen sense perol.
100. Com el bolquer de la Nasia, que es mocava tot lo mon.
101. Al malalt calenturient no t'acostes.
102. ¿Roín y poc? Senyoret busques un atre criat.
103. La teua vergonya y els meus dinés, tots van per lo mateix camí – o per un camí.
104. Tot lo que còu cura.
105. Malaltia primerenca y tardana, sarpeu la terra.
106. Malalts a muntó pèsta segura.
107. L'ensissam y la bleda allarguen el ventre.
108. Mentja a presa camarroches xiquet y te s'en anirà l'animeta p'el rabo.
109. Bona es la col, la chirivia, el nap y la penca pal ollà, pero a mi donam cuatre dinés de carn manque siga.
110. El pá de forment, sesia a la chent, el de dacsa s'ascagaixa.
111. Cuant ma mare fa mones o es Pascua o .....s'??
112. A Nadal bunyols, mones a Pascua y barretjat pa de dacsa.
113. Foll, foll, y quines veritats dius.
114. Mare donem carneta, que la col es verinosa y em fará mal la pantjeta.
115. ¡En tanta dacsa com moleu y encara queda pa sembrar!

116. De lo que sembres culliras.
117. Cadascú rota de lo que ha mentjat.
118. El peal del meu sogre qu'es bevia lo d'ell y mentjava en casa del fill.
119. Mare ¿que almorsse? - ¡Guitarrons en samorra!
120. Alls, col y fesòls per la nit, n'os gela el llit.
121. La malaltia de t'a tia; dorm de nit y farta de dia.
122. Per ahón et chires, mal vent; calentures per llevant, pèsta per ponent.
123. Pare, ¿Tròna? - Si fill meu, per matamó ¡que lluny está el cul de mon pare!
124. ¿Hous en..... l'aliacá? Enterro pa demà.
125. Al escrebut, suc de llima y hou batut.
126. Mentja feche y alfarrasàs metje.
127. Panses y figues seques, poques aguanten el cos.
128. La carn, fa carn, y els ambercocs, caguetes.
129. Vi templat y el vinagre p'al gat.
130. Hous hasta una parella, y carn hasta que el cos ne demane.
131. ¿Vols ferte gros? almorsa magre y dina arròs.
132. La dona prenyada que no mentje taroncha, y si cria ni ella ni la cria
133. La garrofa y ull d'albarser apreten/acurten el còs.
134. A la pantja confort, pero si el chic no caga, es mort.
135. Si abuses de la didalera, la mort espera.

Potries, 1943. Festeres de la Divina Pastora. Foto: Amparo Navarro

136. Tisanes al còs que refresquen la sanc.
137. Masa mentjar, masa beure y masa dormir, tres masses que a masaes acurten la vida.
138. Com Fernando de Pelets que cuant se mentjava p'el matí quatre cuèns de coques a la calfó, ya no almorsava.
139. Com el fill de Quica, que tenia garrotillo y li donava fregues de cames.
140. Als cucs, herba sana a la serena, y si no ixen repetix atra novena.
141. ¿Què almorses Toni? Barretjaet de coses bones.
142. ¿Guaixat y va de gaidó? ¡que liu conte a s'aguela!
143. La tia Teresa la Chesusa fa truites a la llarga, frich les quereilles y en els hous fa mones a pascua.
144. Val més un bon xem, que dos roins pams.
145. Medire les paraules a xems i no les medire a braces.
146. Les oracions de Blaya que resava en la boca y malaia de pensament.
147. Tres bones branques te el pensament, voluntat, consencia y enteniment.
148. Résali a S Agostí qu'el guarde l'enteniment.
149. diuen que li falta un tornillo y esta foll arrematat.
150. Dels locos locaes y dels chics chicaes
151. Margarita cuant pixa s'esguita, cuant caga s'esgarra per baix la tafarra.
152. Lo que poc costa poc dol.
153. Ploricos de gat de giner
154. Casola badà, mal só fa.
155. No t'alegres del mal de atre, que el teu el tens en la porta.

156. El avarisiós en vida mencha merda y caga or cuant és mor.
157. Sabràs el valor del diner, si el gastes bé.
158. Qui be guanya, y be gasta, be viu.
159. Llàstima que tinc, que vius pobre y mors ric.
160. ¿Has vist molts febrers de trenta dies?.
161. Si no li pagues el quinseno al fransès, tampoc deus res.
162. Caragols en camí la calor ya està asi.
163. Hay el meu Blay, cuant me volia, cuant me volia, ell em pastava , ell em pastava, ell em senyia.
164. Pregunta: ¿El que mentja cansalà s'unta? Resposta: Si la mentja en tenedor no señor.
165. Morir de rabia com els teulains.
166. ¡Pobret! Hara sabràs com es tiny el vert!
167. Toca p'aca casa que ya t'afaitaran a dos ances.
168. M'ha dit fulano qu'em done la ahulla de sèt cabotes!
169. Aixó está mes passetjat que la Xeringa de Vialonga.
170. ¿ A on vas caragol de martje?
171. ¡El que vinga darrere que tanque la porta!
172. ¡Y sèt que t'en pegue vinty nou!
173. ¡Bufa, bufa y trauràs un sèt!
174. ¡T'has quedat com S. Paulí!
175. ¡Mira, S. Vicent! (pone el indice señalando el cielo)
176. ¡Mare! ¿que li pentja al frare?
177. ¿Y la mare? ¡S'en ha anat en un frare!
178. Arrea a esmolar guitarróns.
179. Arre gos ¿què tens tos?
180. Arre ruc que a la fira et duc.
181. Vindra el ama per la darrer taula.
182. ¡Arruixa que plou!
183. Possali una palleta al rabo com als parots.
184. ¿Ahon vas? A València a vore a la tia Clemencia.
185. Val mes un collóns ben dit que una missa en orgue.
186. Informal y mal barbat, perdut y no trobat.
187. No por ser al mateix temp, arruixar el corral y aganar el carrer
188. No pot ser reboltetjar y anar a la processó al mateix temp.
189. Qui moltes coses fá a unes no se fa ninguna
190. El meu Blay en gloria estiga, si no havera mort en c'a viviria
191. El amo y el gos casen per dos.
192. Al malalt pa de forment i el de dacsa pa la gent.
193. Lo que no s'apega es la salut
194. N'hian mes puses (o atres coses) que porquets en Ebo - o mosques en Pego.
195. En Adsubia sireres y en Vialonga lloberes.
196. Si l'asertes cuartinou.
197. La tomaca cruda i la chica sabuda
198. Vi vell y pollastre jove fan bona lliga.
199. El malalt dona a coneixer lo que li fa falta.
200. Cuant regues de calentura, templaura.
201. Les malalties com les collites, volem temps per madurarse.
202. Si un port ve bé pasiensia, y si no ve bé no tingues presa.
203. Si temples el cós tots els dies, vorás com pasen molts anys.
204. A cós templat vellea segura.
205. Pa calent mata a la jent.
206. El pa de hui p'a dema.
207. Llonganises y hous frechits, lleven la vista als marits.
208. Viure de la coca bova.
209. Floricol y peix de riu ni en hivern ni en estiu.
210. El pollastre rosat no l'él dones al gat.
211. Com el pansell del tio Pau, que lo mateix li pegava a la figa que a la coca a la calfó.
212. Opilat, opilat; si no reventes de gros moriràs de flac.
213. Tisis, colera y dengue, falta Dotor que l'entengue.
214. No ten gastes tot en melesines, per si acás te cures – que si et mors, res nesesites.

Grup de xiquets a l'escola, Potries anys 50 segle XX. Foto:Emilia Gironés Mascarell

215. El Dotor pa convidat y no pa enfermetat.
216. Tin els bancals guapos (hermosos) y casaràs a les filles lletjes.
217. El matrimoni, es..lligar un bóu y soltar una vaca.
218. A la rata no li nomenes al gat encara que estiga mort.
219. ¡Bóvo! Pera berenar ¿vols sardina o bonytol? ¡Arreu! Donem pernil mateixa.
220. La faena del matalafer, fer y desfer.
221. En la riba del riu peixquen anguiles y en el molí Borset coquetes fines.
222. All y oli y tjulletes y vi aixutet, crien mes grós que un pare al meu netet.
223. A la llum de la lluna furtava figues, verdes o maures, les més polides.
224. Al llenyater casa, al casaor llenya.
225. El aliacà en raim de pansa s'envá.
226. Tenia flato y li donaven sardines fregides.
227. En joliol, ni dòna ni caragol.
228. De arrels de magraner y pepites de carabasa no en dones masa.
229. Benyenyo, didalera y matapoll, tres plantes que armen soroll.
230. Murta, timó y romer, bon beure y millors fets.
231. El sol, el aire y el pi, al vell el tornen fadrí.
232. Auia pura, salut segura.
233. Traguet de vi en la menjà, si estas caigut t'alsarà.
234. L'aiguardent, poc a poc mata a la gent.
235. ¿Cuant plourà? ¡La reuma en dirá!
236. La Reuma es el calendari de les malalties.
237. Paella p'a mi que soc fadrí, caldosset pa l'agüelo y el netet.
238. De peix blanc, ..., pijó, pollastret, el primer caldet.
239. Mare, hui que fa pera sopar? ¡Camarroges frechides! ¡Malait siga el vert!
240. Menja melindrosa que el mentjar bó a tots els agrá (y li donava borrumballes a la burra)
241. Els visis y els dinés hi a que saberlos guanyar y saberlos gastar.
242. El home visiós comensa gat y acaba gos.
243. Mula cosera, malfaenera.
244. Te tot el mal clim de s'agüelo.
245. Bon peixet, bona carneta y bon vinet, fan al agüelo satisfet.
246. La llet p'a les vaques y l'herba pa les haques.
247. Tramussos per lo matí? Eixe no te juí.
248. Porga per dalt, llavat per baix, si no reventa, bó es porsa Blay.
249. Masia Marçebla asi el que no jupla, bebla.
250. Si vols encontrar a Deu, no vajes als palaus, ves al pobre y malalt, que allí está ell.
251. Dia de S Vicent: Si de algun modo es parla en el Çel, parlaràn en valensiá segurament.
252. ¡Arrea a escoltar ahon guissen! (frase molt corrent)
253. ¡A escola que han tocat huit!
254. ¡Tres lliures li costà a Pere la bufa, y li paregué barata!
255. ¡Tio Vicent, m'ha dit m'onpare que li deixe una borratjera. Micalet, disli a t'onpare que eu senc molt pero només ne tinc una p'a tot lany y no pense deixarla a ningú.
256. Si les melesines es feren de carn – els carnisers serien boticaris.
257. Com les sabates de la Tona, que li venien grans per tot arreu.
258. Sis ganduls y cuatre mantes, no pugueren llaurar un bancal.
259. El que tjupla un òs es que se l'hi ha acabat la mòlla.
260. A la distància que mitja entre un bóvo y un tonto li diuen faena.
261. El bovo es la persona que mentja i beu sense treballar, y el tonto es el que treballant a manta no pot mentjar ni beure.
262. Cuant canten les granotes al riu, primavera o estiu.
263. Cuant el teulaí fa niu, en l'estiu.
264. El gafarró per S. Blay ya és pare.
265. Si el setrill tjorra, y les gallines pónen, la mare farà truites....si no ven els hous.
266. Com el retor de Chiflaina, demanava per a les animes y criava porcs.
267. Com la delicà de Gandia que en una flor de gesmil li trencaren l'ansa del coll.
268. Com el Rosari de l'aurora....que acabá en peteneres.
269. No porgues al mal de ventre, si el dotor no teu mana.
270. Reuma en jóve, mala vellea.
271. Com el burro del tio ....., que fea bando de garrofes y li donaven llenya.

Potries, anys 40 segle XX. Treballadores/dor, de la fàbrica d'espart de Cristino Gomez, al fons l'edifici de la desapareguda estació del tren. Foto: Emili Gironés Pascual.

272. Malagana y Desganat, s'encontraren p'el cami.
273. Mortandat de rates, ¡mare que pór!
274. Bón magre y vi vell, ¡al pansell!
275. Pa de dacsa y sardina torrá ¡mare vaig a confesarme!
276. La col ni el burro la vol.
277. Mare ¿cuant es càsen mentjen bescuit? ¡casens hui!
278. ¡La Inquisisió la vaen inventar les sògres!
279. Ya pots cuidar a la dóna que si vól t'enganya.
280. El ganivet del carniser, les tisores del sastre y la llengua de la bogasa els tres tallen masa.
281. Almoina de flare y dinar d'arrop, donen pòc.
282. El que vel·la no matina.
283. El caragol li diu al sapo, ¡ves davant que tu tens presa!
284. El conill li diu a la paella, ¡fritj apresa que ara torne!
285. Val més ser cap de sardina que coa de peix.
286. Carantónia de sògra y arrumac de bogasa, costen masa, costen masa.
287. Si una bogasa et tanca l'ull.....fes lo que vullgues, pero yo men aniria a casa.
288. Per la casa coneixeràs a la dòna y pels bancals a l'home.
289. Dona desgrenyá poc goig fá.
290. El garró de Nofra i el pansell de Quico no casen.
291. Mare ¿s'ha mort el porc que fa botifarres?

Potries, 1961. Dones al llavador de la carretera. Foto: Asunció Peiró Puig

Bernat, Bernat
cureume el cap
du un coixí
ben adornat

¿Qui s'amort?
El retor
de la Font (de Encarróz)
com li diuen
Manuel
chupla, chupla,
canyamel

A la borrega de m'asògra
A la burra de m'atia
Al mandá del meu cunyat
Vaig a vendrels a Gandia

Tres sigarros tinc
dos hi heu, un fumat
tres y dos fan sinc
y sinc fan deu
y deu fan vint

Això que diuen les puses
yo en la vida n'ha tingut
una volta qu'en vaig tindre
va parar d'un mig almud

San Blay Gloriós en Potries
San Pere en la Alqueria
San Geroni en Lloc Nou
y San Fransés en Gandia

Chacarracachac
T'amare va a misa

Carrer Sant Salvador a principis segle XX. Observeu els antics portons del Calvari. Fotocopia del original de Trini Muñoz Peiró.

Chacarracachac
No porta camisa
Chacarracachac
sin porta o n'on porta
Chacarracachac
A tu res t'importa

La mare que tinga filles
que se les sapia guardar
que son com les peladilles
y son bones de chuplar

La Tia Tona Consepia
te el nas com un mitj armut
la boca com una çequia
y el génit com el vi aixut

Yo he plantat un melonar
a la vòra de un moli
p'a vore a la molinera
y p'a que ella em vetja a mi

Les taronjes del teu hort
son més dolçes que la mèl
les ha regaes t'amare
y amargen mes que la fél

Casa de chicho polit
asomat a la finestra
y vorás al teu cunyat
com está regant les sebes

En L'açafor guarde cabres
y cuide de un melonar
melons p'a la mehua novia
no l'in tenen que faltar

En la mar tiren bales
y en el riu perdigóns
y en casa del meu sògre
coses y puntellóns

La muntanya de Corbera la Vella
S'ha fet a trosos
S. Antoni que la veu
va y s'apunta p'a la Havana

A diner venc la vergonya
a quinset la dignitat
a mil lliures la mentira
y regale la veritat

El qui vullga menjar bé
que vaja a la venta de Tona
el pà de forment per l'aire
y la carn la trau en fona

El qui templa una guitarra

Signatura de Simeó Peiró Frasquet

Potries, octubre 1954. Cel·lebració del Centenari al seu pas pel carrer Sant Salvador per pujar a l'ermita.
Foto: Gloria Sanchis Bataller

també templa un guitarró
a la filla del meu sógre
el que la templa soc yó

La nòra del tio Tono
te les cames de gaidó
el cul li aplega a l'esquena
y les mamelles al garró

Margalita nyeganya
cul de pandero
al mocós del seu novio
l'ha fet torero

Tinc el burro cosero
y la sògra opilá
les gallines en caguetes
¡Vaija quina animalà!

Al tio pedrapiquer
la lloca s'ha fet modista
la burra toca el pandero
y bogasa la muller

A la tia Pepa la chufa
li s'ha fet el cul pudent
de menjar vitets en seba
y de beure aiguardent

Al tio Pere Trabuc
la dona li ha eixit flamenca
el cunyat gat corregut
y la sogra una penca

Quatre figues mal contaes
te la figuera
una ben polidota
te l'estanquera

Cuant vages a la Vall de Ebo
no t'amportes a la dona
que pot eixir pel camí
el home de la besona

Batiste el matalafer
no fa un colp de faena
y mentja com cavaller
la dona el sabor de pena

Les cabres per els seus pecats
tenen els chenolls pelats,
y per les seues mentires
tenen les pòtes partides.

De randa porta el brial
y el refajo de seda
y brodat el devantall
y la vergonya....nueta

Potries, 1954. Monument del Centenari al carrer Boamit. Foto:Tini García Muñoz

Simeó Peiró Frasquet també jugava a l'equip de futbol de Potries, el podem veure a aquesta instantània de la dècada dels anys 40 del segle XX. Foto: Esteve Sampayo Vidal.

Si t'ixen pels en el nas
y cabells en les orelles
ya pots pixarte en la figa
y cagarte en les mamelles

Medidas de longitud y superficie
La polsa: pulgada
El xèm: espacio comprendido entre el índice y el pulgar extendido.
Pam: palmo
Braça:Braza
Camja?:
La Llegua: Legua
La fornà: fornada
La pasa: un paso natural
El péu: un pie
Jová: Jovada
Fanecà: Hanegada

Medidas de capacidad
El cafis: cahiz
La barsella: Barchilla
El Harmut:
El mig armut:
Mesureta gran:
Mesureta menuda:
Mitjeta:
Micha mitjeta
Cuartillo

Medidas de peso
Quintal: 50 Kg
Arròva: 11, 12'5 i 13 Kg, según de que se trata.
Lliura: libra, algo menos de ½ Kg.
Micha lliura: ½ libra
Onça: onza
Mixa onça: ½ onza
Escrupol

Retrat familia benestant principis segle XX. Foto:Maria Peiró

Palabras valencianas desaparecidas, o en trance de desaparecer, por estas tierras.
Aixaùtar: castigar, denunciar, ejecutar?
Mentjivol: apetitoso
Alomón o Alamón: muchos, en gran cantidad
Amanir: tener a mano
Truita: tortilla
Xem: medida equivalente a la distancia entre el índice y pulgar extendidos
Gort: gran embalse de agua en un rio
Çafareig: embalse más pequeño
Riurau: secadero de pasa
Clim: inclinació; Te un mal clim!, es a dir, te una mala inclinació a fer una cosa

Potries estiu 2011
Albert Vàzquez

Imatges per al record

AJUNTAMENT DE POTRIES

NORMES, RECOMANACIONS I APARCAMENTS PER ALS DIES DE FESTES

Queda terminantment prohibit tirar coets d'eixida, valencianes, borratxos o de qualsevol tipus.

Recordeu no aparcar als carrers per on passa de costum la processó.

Queda prohibit aparcar durant totes les festes a la plaça del País Valencià.

Les cases que estan prop del lloc on es disparen les mascletades, hauran d'evitar tindre roba estesa o d'altres objectes inflamables als patis interiors, terrats i balconades.

Per a major seguretat, es recomana mantindré les finestres entreobertes i les persianes baixades.

Queda prohibit l'estacionament de vehicles, per a les mascletades, en els trams afectats pel perímetre de protecció dels carrers de la Cantereria i Ermita.

ATENCIÓ: L'incompliment d'aquestes normes i recomanacions comportarà la sanció corresponent i la retirada dels vehicles per part de la grua.

Activitats Ajuntament de Potries

GENERALITAT VALENCIANA
CONSELLERIA D'EDUCACIÓ

Gerri 96 281 63 32